

Arbetslivskommissionen för processindustrin, lägesbild 2022–2023

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild över kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande inom sitt område. Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons, bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI. Uppgifterna om utförda studieprestationer 2022 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2023. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer 2023 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2024. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi. De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehanteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI och då syns uppgifterna i statistiken som "inga uppgifter"/"har inte meddelats". De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2022 eller 2023 som tillställts kommissionen. Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

	2022	2023	2022	2023
Avläggande av examina och examensdelar	hel examen	hel examen	examensdelar	examensdelar
Grundexamen inom laboratoriebranschen	301	292	2950	2998
Grundexamen inom processindustrin	405	422	3617	3716
Kompetensområdet för pappersindustrin	102	82		
Kompetensområdet för den kemiska industrin	252	268		
Kompetensområdet för metallförädling	21	25		
Kompetensområdet för bioteknik	15	14		
Två kompetensområden	12	9		
Inga uppgifter	3	24		
Yrkesexamen inom processindustrin	250	284	903	1296
Kompetensområdet för pappers- och cellulosaindustrin	167	151		
Kompetensområdet för metallförädlingsindustrin	8	39		
Kompetensområdet för den kemiska industrin	56	81		
Kompetensområdet för gjuteriindustrin	0	11		
Inga uppgifter	19	2		
Yrkesexamen inom laboratorie- och mätningbranschen	12	10	44	55
Kompetensområdet för kalibrering av mätinstrument för verkstäder	0	5		
Kompetensområdet för kontroll av verkstadsprodukter	8	1		
Kompetensområdet för laboratoriearbete	3	2		

Kompetensområdet för kalibrering av instrument för mätning av processtorheter	1	2		
Specialyrkesexamen inom processindustrin	17	20	69	93
Totalt	985	1028	7583	8158

Utveckling av antalet examina och examensdelar

Hela examensprestationer	hel examen		förändrings-%
	2022	2023	
Grundexamen inom laboratoriebranschen	301	292	-3 %
Grundexamen inom processindustrin	405	422	4 %
Yrkesexamen inom processindustrin	250	284	14 %
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	12	10	-17 %
Specialyrkesexamen inom processindustrin	17	20	18 %

Examensdelsprestationer	examensdelar		förändrings-%
	2022	2023	
Grundexamen inom laboratoriebranschen	2950	2998	2 %
Grundexamen inom processindustrin	3617	3716	3 %
Yrkesexamen inom processindustrin	903	1296	43,5 %
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	44	55	25 %
Specialyrkesexamen inom processindustrin	69	93	35 %

Examensdelar som mål/hel examen som mål

Hel examen som mål (enligt examensdel)	2022	2023	förändrings-%
Grundexamen inom laboratoriebranschen	2930	2959	1 %
Grundexamen inom processindustrin	3461	3633	5 %
Yrkesexamen inom processindustrin	872	1176	35 %
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	44	53	20,5 %
Specialyrkesexamen inom processindustrin	69	83	20 %

Examensdelar som mål (enligt examensdel)	2022	2023	förändrings-%
Grundexamen inom laboratoriebranschen	20	39	95 %
Grundexamen inom processindustrin	156	83	-47 %
Yrkesexamen inom processindustrin	31	120	287 %
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	0	2	200 %
Specialyrkesexamen inom processindustrin	0	10	1000 %

Reflektioner

Utveckling av antalet examina och examensdelar

Prestationerna i processindustrins examina och examensdelar har ökat. En betydande ökning har skett i yrkesexamen inom processindustrin, för hela examen är ökningen 14 procent och för examensdelarna 43,5 procent. Tillväxtsiffrorna förklaras delvis av att studierna ännu pågår. Dessutom kan siffrorna förklaras av att avläggandet av examensdelar har ökat och att examensdelar har valts till en annan examen. Målet är att avlägga hela examen har ökat med 35 procent. Därmed kommer antalet prestationer att fortsätta att öka. Det finns ingen väsentlig förändring i grundexamen inom laboratoriebranschen jämfört med de senaste åren. Det har observerats att målet att avlägga en examensdel har ökat med 95 procent. Arbets- och näringsbyråernas nuvarande verksamhetssätt styr till avläggandet av en examensdel, vilket kan förklara ökningen.

Examina eller examinas kompetensområden med marginella prestationer

I fråga om examina inom processindustrin är antalet avlagda specialyrkesexamina fortfarande lågt. Kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna är en utvecklingsprioritering, och kravnivån motsvarar inte arbetslivets behov till alla delar.

I fråga om kompetensområdena i grundexamen inom processindustrin är antalet prestationer inom gjuteriindustrin och biotekniken låga. Gällande dessa kompetensområden syns en geografisk utmaning, produktionsanläggningar/yrkesprovsmiljöer finns inte överallt.

Antalet avlagda yrkesexamina inom laboratorie- och mättningsbranschen är lågt.

Anordnande av examina

Anordnartillstånd / Aktiva utbildningsanordnare

Examen	Anordnartillstånd 2022	Anordnartillstånd 2023	Aktiva anordnare 2022	Aktiva anordnare 2023
Grundexamen inom laboratoriebranschen	51	51	17	16
Grundexamen inom processindustrin	53	53	23	27
Yrkesexamen inom processindustrin	18	19	11	12
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	5	5	1	2
Specialyrkesexamen inom processindustrin	11	11	6	8

Reflektioner

Förändringar i antalet tillstånd för anordnande av examen

Enligt uppgifterna finns det stora skillnader i anordnartillstånden för grundexamen inom laboratoriebranschen och processindustrin samt specialyrkesexamen inom processindustrin jämfört med antalet aktiva anordnare. Om examina inte har ordnats på länge bör man periodvis kontrollera anordnartillstånden för läroanstalter som inte använder dem. Arbetslivskommissionen är oroad över undervisningens kvalitet hos passiva utbildningsanordnare.

Anordnande av examina och fördelning av avläggandet av examina/examensdelar mellan utbildningsanordnare

Det finns geografiska skillnader i fördelningen av prestationerna för examina och examensdelar mellan utbildningsanordnare på grund av den lokala industrin.

Examensanordnandets geografiska och språkliga täckning

Den geografiska täckningen för att ordna examina är god. Få examina avläggs på svenska.

Kvalitet på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Fördelning av platserna för yrkesprov 2022

Examen	arbetsplats	läroanstalt	arbetsplats och läroanstalt	inga uppgifter
Grundexamen inom laboratoriebranschen	58 %	35 %	2 %	4 %
Grundexamen inom processindustrin	74 %	10 %	7 %	9 %
Yrkesexamen inom processindustrin	79 %	-	-	21 %
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	5 %	-	-	95 %
Specialyrkesexamen inom processindustrin	88 %	-	-	12 %

Fördelning av platserna för yrkesprov 2023

Examen	arbetsplats	läroanstalt	arbetsplats och läroanstalt	inga uppgifter
Grundexamen inom laboratoriebranschen	60 %	34 %	1 %	4 %
Grundexamen inom processindustrin	84 %	8 %	5 %	3 %
Yrkesexamen inom processindustrin	89 %	-	-	11 %
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	93 %	-	-	7 %
Specialyrkesexamen inom processindustrin	87 %	-	-	13 %

Förverkligande av tvåpartsbedömningen av yrkesinriktade examensdelar i bedömningen 2022 och 2023*

Examen	lärare och representant för arbetslivet 2022	lärare och representant för arbetslivet 2023	inga uppgifter 2022	inga uppgifter 2023
Grundexamen inom laboratoriebranschen	56 %	59 %	3 %	4 %
Grundexamen inom processindustrin	73 %	79 %	7 %	3 %
Yrkesexamen inom processindustrin	84 %	90 %	8 %	3 %
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	98 %	100 %	2 %	-
Specialyrkesexamen inom processindustrin	84 %	83 %	10 %	9 %

*i siffrorna ingår inte de gemensamma examensdelarna och deras delområden eller erkända examensdelar

Medeltal för studeranderesponden* (avslutande enkät)

Examen	medeltal för yrkesprov 2022	medeltal för yrkesprov 2023	medeltal för alla frågegrupper 2022	medeltal för alla frågegrupper 2023
Grundexamen inom laboratoriebranschen	4,7	4,6	4,2	4,2
Grundexamen inom processindustrin	4,5	4,5	4,1	4,2
Yrkesexamen inom processindustrin	4,4	4,5	4,0	4,1
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	4,7	4,9	4,0	4,2
Specialyrkesexamen inom processindustrin	4,8	4,1	4,3	3,9

* Bedömningsskala 1–5

Arbetsplatsenkät 2022–2023*

Examen	medeltal 2022	medeltal 2023
Grundexamen inom laboratoriebranschen	4,2	4,3
Grundexamen inom processindustrin	4,3	4,2
Yrkesexamen inom processindustrin	4,2	4,0
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	-	-
Specialyrkesexamen inom processindustrin	-	4,3

* Bedömningsskala 1–5

Enkät för arbetsplatshandledare 2022–2023*

Examen	medeltal 2022	medeltal 2023
Grundexamen inom laboratoriebranschen	4,2	4,4
Grundexamen inom processindustrin	4,2	4,1

Yrkesexamen inom processindustrin	3,8	4,1
Yrkesexamen inom laboratorie- och mättningsbranschen	4,0	2,3
Specialyrkesexamen inom processindustrin	-	4,6

* *Bedömningsskala 1–5*

Reflektioner

Respons från studerande och arbetslivet

Bedömningarna som getts i arbetsplatsenkäten är i genomsnitt på hög nivå, och det finns knappt någon variation mellan de olika examina. Beträffande utbildningsanordnarna förekommer spridning, i synnerhet i grundexamen inom processindustrin står två läroanstalter ut som klart sämre än den allmänna linjen.

Arbetsplatshandledarenkäten har besvarats i liten utsträckning. Spridning kan ses. En tydlig topp för en läroanstalt. Tiden för att besvara arbetsplatshandledarenkäten är inte tillräcklig och har inte alls angetts, vilket har en inverkan på responsen. Det vore bra om man med tillsammans länken också angav en tidpunkt som underlättar besvarandet.

Förverkligande av tvåpartsbedömningen

Antalet Inga uppgifter i statistikföringen har minskat 2022->2023, vilket hjälper med att göra en uppskattning av examinas tvåpartsbedömning. Det vore bra om tabellen ovan innehöll uppgifter om bedömningar som gjorts av två lärare, vilket inte syns i tabellen nu. Till exempel i yrkesprov vid läroanstalter används tvåpartsbedömning.

Miljöer för yrkesprov och deras lämplighet för påvisande av kunnande och motiveringar till ordnande av yrkesprov på läroanstalter

Antalet yrkesprov som ordnas på arbetsplatsen har ökat. Antalet Inga uppgifter i statistikföringen har minskat 2022->2023, vilket hjälper med att göra en uppskattning av platserna där yrkesproven genomförs. Många kommer direkt från grundskolan (under 18 år). Med tanke på åldern är det svårt att få platser för inläring i arbetet. Finansieringssystemet påverkar. En del av de studerande har haft svårt att få ett jobb för yrkesprov.

Generaliseringar om rättelseyrkanden

Arbetslivskommissionen har inte fått några rättelseyrkanden för behandling 2022–2023.

Situationen gällande planer för bedömning av kunnande

Flera planer för bedömning av kunnande har behandlats av arbetslivskommissionen via ministeriets begäran om utlåtande, men alla har inte getts ett positivt utlåtande. Orsaken har bl.a. varit att datainnehållet inte har följt anvisningarna. Utifrån besöken är utbildningsanordnarnas planer för bedömning av kunnande uppdaterade.

Förverkligande av personlig tillämpning i praktiken

Den personliga utvecklingsplanen för kunnandet (PUK) utarbetas genast i början av studierna, och planerna uppdateras i takt med att studierna framskrider. Utifrån tidigare besök har man observerat att kompetens har identifierats och erkänts även från andra examina.

Utvecklingsobjekt i anordnarnas verksamhet enligt kommissionen

De studerandes slutenkäter går i allmänhet till den studerandes personliga e-post. Det är vanligtvis den ansvariga läraren som får påminna om dem. Frågorna är utmanande, personer med invandrabakgrund kan ha svårt att förstå frågorna (även kulturella skillnader påverkar).

Examensgrundernas och examensstrukturens funktion

Reflektioner

Examensgrundernas överensstämmelse med arbetslivet och erfarenheter av examensgrundernas funktion

Examensgrunderna för grundexamen inom laboratoriebranschen har förnyats 1.8.2023. Man har ännu inte fått mycket erfarenhet av att använda dem. Det har varit utmanande att hitta en andra valbar examensdel i grund- och yrkesexamen inom processindustrins för dem som studerar petrokemi. Examensdelen Arbete i en produktionsprocess passar alla, men det är svårt att hitta en annan lämplig valbar examensdel.